

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

לקט שיחות מערב ראש השנה תש"ע

יצא לאור דיסק חדש ובו לקט שיחות – מעל 30 שעות האזנה – שנמסרו בקלוזי הגדול באומן בימי ערב ראש השנה תש"ע, כהכנה לקיבוץ הקדוש על יד ציון רבינו הקדוש. השיחות נאמרו בלשון הקודש על ידי רבני ומשפיעי חסידות ברסלב. השיעורים מוקלטים באיכות גבוהה ביותר.

להשיג בחנות ספרים ברסלב, רחוב מאה שערים 110 ירושלים, ובטלפון: 050-4110220

לב הדברים

ב'לב הדברים' ההרשמה בעיצומה, לנסיעות לאומן לקראת ראש חודש אלול הבעל"ט – בהדרת הרב ארז משה דורון ועוד.

לפרטים והרשמה: 02-5667567

נפש עם אחריות

עורך הדין יושב רכון על גבי ערימות מסמכים מזה שעות ארוכות, מעיין ונובר, מנסה למצוא פתרון לסבך העגום אליו נקלע האדון הנכבד היושב מולו.

"זה לא כל כך פשוט. הערמומי הזה הצליח לערער את בעלותך, זייף חתימות ותעודות, החתים עדים ויפויי כוח. מבחינה חוקית, כל נכסך בסכנה" – אומר לו עורך הדין בסבר פנים חמורות.

הנשימה קשתה עליו; איך נחתה עליו לפתע צרה שכזו?! בסך הכל ביקש לתת מחווה קטנה לפקיד שעשה עד כה את מלאכתו נאמנה. מכיוון שלא שהה באותם ימים בביתו, הזמין את הפקיד לבוא לנפוש במעונו המפואר והמרווח, אך לא חלם על אפשרות כזאת, שאותו פקיד מהימן יגודר בו צורה מחפירה כל כך.

מסתבר שהלה היה נוכל ממדרגה ראשונה; באותם ימים ספורים בהם שהה בביתו, הספיק לזייף במזמירות רבה את כל המסמכים הקשורים לבעלות האדון על נכסיו – – –

"קניתי ממך את הנכס; אין לך יותר דריסת רגל במקום הזה", אמר לו הפקיד בהתנכרות גלויה.

אילו רק ידע בעל הבית איזה נחש הכניס לביתו – היה נוהר ממנו כהוגן. אך עתה כבר מאוחר מדי.



מאבק סמוי נטוש בין הנשמה שבאדם, לבין הגוף הבהמי שעוטף אותו. מי ימלוך? הנשמה האלוקית שנאצלה מרום המעלה, טוענת בצדק לבעלותה; חלק אלו-ה ממעל היא ולה יאתה המלוכה. היא מצפה שהגוף יעמוד בפניה כמשרת נאמן ויספק לה את כל האפשרויות להצליח בחייה הרוחניים.

"כמו שהעבד מחויב לעבוד את רבו ולעשות רצונו – כמו כן הגוף מחויב לעבוד את הנשמה ולבטל עצמו לגבי הנשמה, ולעשות רק רצון הנשמה" (ליקוטי הלכות ברכת השחרה ג-ח).

לעומתה הגוף הבהמי של האדם, הוא עז פנים וחזוף; הוא תובע למלא ומיד את כל המאוויים הפרועים שלו. הוא משעבד אפילו את השכל לאותם יצרים אפלים, כובש באכזריות את כל אותם מחוות עדינים ומכריז על בעלות מוחלטת – – –

'הנפש הבהמית' לעולם לא היתה יכולה לכבוש את 'הנפש האלוקית' – לו היה האדם בוחר לנצל את מעמדו לטובת הנפש האלוקית.

אך היצר במזימותו ותכניו, מערים על האדם; הוא מטעהו

לחשוב שאם וכאשר יפנק מעט את הגוף – הלה ישיב לו כגמולו הטוב ויניחהו לעבוד את ה' כאשר עם לבבו...

והאדם שוכח עם מי יש לו עסק... ברגע שהגוף קיבל דריסת רגל – הוא מיד מתחיל לצעוק על בעלות מוחלטת.

"מפנק מנוער עבדו", אומר שלמה המלך (משלי כט, כא), "ואחריתו יהיה מנון" – אם פינקת את יצר הרע והתפתית לענג אותו כרצונו – הוא יהפוך לך בסוף לשליט.

כפוי טובה הוא היצר; שום תענוג לא משיב אתו; להיפך, ככל שמושביעים את רצונו, הוא הופך לרעב יותר, תובעני יותר, עד שלבסוף מנשל אותך מכל רכושך הרוחני.



אבן מקיר זועקת בימים אלה – לדאבון לב – לבוא ולפנק את הגוף. הצעקה לא יוצאת מאלו שידועים להעריך את הנשמה שבנו; זוהי צעקת הנפש הבהמית שמסכנת את כל קיומנו.

במעטה של החלפת כוח ונופש, משכרים את חושינו לבלי לשמור על מעמד הבעלות. מניחים ל'עבד' לתפוס את הגה השלטון. נדמה אולי לרגע שהמחווה הזאת לגוף תגרום ליחסי גומלין, וגם הוא יניח אחר-כך לעבוד את ה' ביתר שאת – אך כמה עלינו להיזהר שהיצר לא יתפוס את הגה השלטון!

אין כאן קריאה להסתגפות; לפעמים אכן יש צורך לנוח. אולם, מכאן ועד לנתינת גושפנקא למאוויי הגוף בלי תכלית מסויימת – הדרך רחוקה מאוד. רבינו הקדוש הזהיר: "אל תתנו לעולם להטעות אתכם, כי העולם מטעה מאד!" הטעויות הללו יכולות לעלות ביוקר; לפתע מאבדים את החשק לתורה ולתפילה; מבלי משיים הופכים לאדישים לחיים הנצחיים; לא תמוזל גרם לרפיון הזה

רבינו הקדוש הזהיר: "אל תתנו לעולם להטעות אתכם, כי העולם מטעה מאד!" הטעויות הללו יכולות לעלות ביוקר; לפתע מאבדים את החשק לתורה ולתפילה; מבלי משיים הופכים לאדישים לחיים הנצחיים; לא תמוזל גרם לרפיון הזה.

מבינים שהפינוק של אתמוזל גרם לרפיון הזה.

"גוף ונפש", אומר רבינו הקדוש (לקו"מ ח"א לו), "הם בחינת אדם ובהמה, חכמה וסכלות, חיים ומיתה, שכחה וזכרון. וצריך כל אדם להכניע החומר, בחינות מיתה וסכלות של הגוף".

אין זה משהשק גרידא; התגברות הגוף פירושה הגברת המיפשות; היא מבהמת את האדם, וכמוהו כמזוה רוחני; היא משיכה מן האדם את יעדו וגורמת לו נזקים שקשה לתקנם.

הבה נשמור על עירנות יתירה. כל תענוג גופני שאינו מיועד לשרת את הנשמה – בל יראה ובל ימצא. ככל שנייקר ונצור את אוצר חיינו הרוחני, כן גם יטב לנו בעולם הזה, מלבד הטובה הנצחית לעולם הבא.

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
אב	ה"א	ע"ח:	קכב	קיא-ק"ב	שביעות
ב	ה"ב	ע"ט:	קכג	ק"ג-ק"ד	לד
ג	ה"ג	פ:	קכד	ק"ט-ק"טז	לה
ד	ה"ד	פ"א:	קכה	ק"ז-ק"ח	לו
ה	ה"ה	פ"ב:	קכו	ק"ט-ק"ק	לח
ו	ה"ו	פ"ג:	קכז	קכא-קכב	לט
ז	ה"ז	פ"ד:	קכח	קכג-קכד	מ

יום של הפצה

ח באב

לע"נ ר' משה בן אריה לייב ז"ל
נלב"ע ח' אב תש"ע



י"ל ע"י 'אוצרות ברסלב'

ת.ד. 50617 בית שמש

טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000

בארה"ב (1)718-8552121

מוקד הישועות 1800-255-522

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע עם בדוא"ל

braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646

הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

הכוח הגרעיני שבהתחלה

את הרמה הרוחנית של החיים שלנו. אין ברירה, אם אנחנו רוצים לגדול, לצמוח ברוחניות, למצות עד תום את הפוטנציאל הגלום בכל שעה ושעה מחיינו – אנחנו מוכרחים לעשות כל פעם התחלה חדשה, לערוך חשבון נפש נוקב בכל יום, ולקבל על עצמנו בְּנוּת, לעבוד את ה' בכל האמצעים העומדים לרשותנו, בכוחות חדשים ורעניים, כדי שבגיל ארבעים לא נתפלל בדיוק כפי שהתפללנו בגיל שלוש עשרה, פשוט מפני שלא נעצרנו אף פעם כדי להתחיל מחדש.

הבה נלך בדרכו של רבי אליעזר בן דורדיא, שאזר אומץ לנטוש ברגע אחד את אורח החיים הישן שלו, לטובת חיי קדושה נצחיים. מאיתנו לא נדרש ממש לנטוש אורח חיים, כי הוא פחות או יותר בסדר, אבל עלינו לצאת מהאדישות של ההרגל, לטובת התלהבות וחשק חדש שינסכו כוחות חדשים בכל מעשינו.

כך נקנה את עולמנו בכל שעה ושעה, באשר יקוים בנו הפסוק: "ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם" (יהוהאל לו, טו).

כך שדווקא מתוך הגלות שנגרמה עקב הזלזול בחכמים, באה הטהרה, שהיא ההכרה וההפנמה במעלתם וחיובותם של חכמי ישראל – זוהי הנחמה שלנו!

הוא בכה, כך מסבירים, על כך שאם בשעה אחת אפשר לקנות עולם הבא – מזה כבר אפשר להשיג בחיים שלמים!?! לאילו מדרגות ולאילו הישגים כבירים יכולנו אנו להגיע – - - מי מאיתנו יוכל לומר שאומנם ניצל כראוי את ההזדמנויות שניתנו לו... רבי בכה...



אין כאן המלצה לבכות, בוודאי לא בכי של תסכול או ייאוש, אבל רבינו מלמד אותנו, כיצד גם אנחנו נוכל להיות 'קונה עולמו' – לא רק 'בשעה אחת' בלבד, אלא בכל שעה ושעה מהחיים שלנו!

החיים הרוחניים שלנו מורכבים מהתחלות ומהמשכים; כל מצווה ומעשה טוב מהווה בדרך כלל חלק מהתנהלות כוללת שהיא בעצם המשך של איזו שהיא התחלה טובה או כמות התחלות. תמיד יש פעם ראשונה, ואחר כך שנייה, שלישית וכו', אך כל הקשיים והלבטים מתרכזים בעיקר בפעם הראשונה: קשה להחליט לשנות אורחות חיים ולהתמודד עם השינויים, אבל אחר כך, כבר נכנסים להרגל, והעניינים זורמים.

ההתחלות – נקודות המפנה שלנו בחיים – דורשות הרבה השקעה והתמודדות, אך הן אלה שקובעות

"עיקר כל הדברים הן ההתחלה, כי כל ההתחלות קשות" – מחמת שיוצא מהיפך אל היפך. נמצא, שעיקר כוח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה... וכפי הכוח וההתלהבות של ההתחלה, כן הולך ומתנהג בעבודתו.

"על כן, צריך להתחיל בכל פעם, כי פן ואולי לא הייתה התחלתו כראוי – ואם כן, גם כל עבודתו אינה בשלמות כראוי, כי הכל מתנהג כפי ההתחלה. על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, בכוח והתלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת ה' יתברך".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א סב)

כן... אבל מדוע הוא בכה? שאלה זו מעסיקה מפרשים רבים בסיפור הידוע על רבי אלעזר בן דורדיא שחזר בתשובה ויצאה בת-קול: "אשרך רבי אלעזר שאתה מזומן לחיי עולם הבא" ועל כך בכה רבי יהודה הנשיא והכריז: "יש קונה עולמו בשעה אחת".

אכן יש מקום להתרגשות רבה כאשר בעל תשובה שעד לא מזמן היה משוקע עמוק בטומאה – בן רגע יוצאת לכבודו בת קול. אבל למה לבכות? וכי הייתה עינו של רבי יהודה צרה ח"ו בהישגו הרוחני של חוטא זה?!

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

רבי יחיאל מנדל ממדבדיבקה – תלמיד מוהרנ"ת

מטרוניץ נ"י, מצאתי השיר ידידות בתוך הכתבים שהניח אחריו ברכה ה"ה הרבני וכו' מו"ה יחיאל מנדל ממדבדיבקה – ומה מאוד נתלהב לבי לזכות בזה אנשי שלומנו, כפי שיראו עיניכם גדול העמקות והמתקנות והעריכות הטמונים בו, שמדבר כמעט מכל מאמר מספרי ליקוטי מוהר"ן, ומכל מעשה בסיפורי מעשיות, וגם מהדיבורים בעל פה שהולך בקבלה מדור לדור. ומחמת שהוא בדרך שיר ומליצה, הוא מעורר ביותר לב המעיין בו – כידוע מדברי רבינו הקדוש גדול יקר הערך מעלת המליצה דקדושה".

ואכן, באותה שנה, בסיוע החסידים, ראה השיר ידידות לראשונה את אור הדפוס. כעבור ארבע שנים הדפיס רבי ישראל קרדונר את ספר הימפתחות: של רבי יחיאל מנדל.

אדם קטני ערך, היה ביכלתך להודיע להם ש'מלוא כל הארץ כבודו' – לימדת להם בלימודך / ולהוקם ולאמצם בדיבוריך / אל תירא ואל תיחת, ה' עמך ואצלך וקרוב אליך / ואל תיפול בדעתך / ואל יבהלך דברי יצרך / כל זה השגת בנוראות השגתך" – - -

כך, בכמאה בתים, הוא הולך ומונה את שבחיו של רבינו הקדוש – על טובות הנפש הנצחיות שהוא מטיב עם אנשיו; ואת תלמידו, נאמן ביתו, רבי נתן – על מסירותו להפצת מעיינות המרפא של רבו – כאשר שמם מופיע בראשי החרוזים.

בין השאר כותב הוא בשבחו של רבי נתן: "זכרו לך חסד נעורך / אהבת כלולותיך / לכתך אחרינו לכל עיר ועיר ולכל פלך ופלך / לעוררנו ולהקצינו משנתנו בנעימות עריבת מתיקת ידידות דיבוריך ושיחותיך" – - -

רבי יחיאל מנדל ואביו רבי ישעיה שלום עלו לארץ הקודש, והתיישבו בעיר הקודש צפת. את השיר הכתוב בכתב ידו, מסר רבי יחיאל מנדל לרבי נתן מטרוניצה שהתגורר אז בצפת.

שנים ארוכות היה השיר ספון מעין כל, עד שבשנת תרס"ז גילה אותו החסיד רבי ישראל קרדונר. באותה עת עסק רבי ישראל בהדפסת הספר 'נחת השולחן' והוא השתוקק לצרף אליו את השיר ידידות. הוא העתיקו בהעתקות רבות, שלח אותן לכל פורי חסידי ברסלב, בצירוף מכתב וזו לשונו: "מדי עברי באמתחת הספרים של ידידנו הנגיד מו"ה נתן

בשלושה בני התברך רבי ישעיה שלום רבה של מדבדיבקה מתלמידי רבינו, כולם תלמידי חכמים מופלגים וחסידים נלהבים הדבקים בכל לבם בינחל נובע מקור חכמה.

האחד – רבי זלמן, שירש את כסא אביו וסבו הגדול רבי יודל תלמיד רבינו, ברבנות בקהילת מדבדיבקה; השני – רבי יונה; והשלישי – רבי יחיאל מנדל, בעל השיר ידידות; וספר הימפתחות: לליקוטי-הלכות.

בימי נעוריו, זכה רבי יחיאל מנדל להסתופף בצילם של תלמידי רבינו, ובעיקר בצל מוהרנ"ת שנהג לנסוע מעיר לעיר וללבות את גחלת רבו הקדוש. גם על מדבדיבקה לא פסח רבי נתן; וכך ניצתה השלהבת בלבו של רבי יחיאל מנדל הצעיר – לכל ימי חייו.

מאותם חסידים, שאהבת הצדיק ליהטה בנפשם ומילאה את כל חדריו מוחם וליבם, היה רבי יחיאל מנדל. את אהבתו וגעגועיו עד כלות הנפש, יצק לאותיות ומילים, הלא הוא שיר הידידות שכתב לכבוד רבינו ורבי נתן; ועד היום מעוררים מילות השיר ערגה ואהבת קדומים אל רוח אפנו, תקוות נפשיותנו.

והרי קטע אחד משירו, על גדולת רבינו:

"נשגבו מאד השגותיך / עם דרי מעלה ועם דרי מטה היה לימודיך / וכולם היו נצרכין לקבל ממך /

לדרי מעלה ולצדיקים גבורי כח הודעת בלימודך והורית להם הלימוד של 'איה מקום כבודך' / מה פשפשת ומה ראת בראייתך / ומה ידעת בידעתך / ולדרי מטה – שהם בני

נקודה

איבדת שליטה על המוח?
שמחה היא ההגה של המוח!

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב י)

ה'רענדל' ותחיית המתים

השליח שידע כי כל רגע גורלי, וחיי החולנית תלויים על חוט השערה, יצא את הבית במהירות וריץ אל ביתו של חלפן כספים מקומי. כעבור שעה קלה, חזר מתנשם ומתנשף, כשבדיו צורר גדול מלא ברענדל אך... רבינו בחר מבין כולם רענדל אחד, וכשנכח לראות כי משקלו מלא, פנה אל האישי: "יכול אתה לשוב לביתך, האשה נושעה!"

השליח התרגש והתפעם מן הדברים המפורשים. הוא הסתכל אל השעון התלוי על הקיר, חקק בזיכרונו את השעה הנוכחית, נפרד מרבינו במילות תודה, וחזר אל כפר מגוריו.

"איך יכול להעלות בדעתך את אשר ארע לאחר שיצאת לדרכך?" קידם ר' חיים את פניו מייד עם שובו, והשליח השתומם לשמוע מפיו את מאורעות השעות האחרונות:

החולה עצמה את עיניה, ועל פי כל הסימנים נפטרה לעולמה. כל הנוכחים פרצו בזעקות שבר ובכי - - - כעבור רגעים מספר התרחש הבלתי יאומן - הנפטרת פקחה עיניה לרווחה, ובשפה רפה ביקשה מעט מים. לאחר ששתתה, ורוחה שבה אליה, סיפרה לתדהמת הכל את שארע עמה באותם רגעים גורליים:

"לאחר יציאת נשמתו, הביאוני בפני בית דין של מעלה. בתוך ניצבו מאזניים גדולות, על כף אחת הונחו כל זכויותי, ועל השנייה - כל עונותי. לחרדתי, ראיתי את כף העוונות יורדת ומכרעת... פסק דיני יצא למיתת - - -

"ואו, פתאום הופיע אברך שתואר פניו כזה וכזה" - כאן נדהם השליח לשמוע את תיאורו המדויק של רבינו - "בידו החזיק רענדל זהב, הוא ניגש אל כף הזכויות, הטיל את המטבע לתוכה - ומייד הכריעה כף זו את רעותה - - - באותו רגע פסקו בבית-דין של מעלה את דיני לחיים!"

"מתי ארע הדבר?" בירר השליח, וכששמע את השעה, התמלא התרגשות: "אכן! בדיוק בשעה זו אמר לי רבינו: 'יכול אתה לשוב לביתך, האישה נושעה!'"

(ידוע כי רבינו הקדוש התפלל שסיפורי מופתיו יישכחו. ואכן, רבי נתן כמעט אינו מזכיר סיפורי מופתים על רבינו. כמה בודדים מהם הועלו על הכתב על ידי רבי אברהם ב"ר נחמן בספרו 'כוכבי אור' וסיפור זה הוא אחד מהם).

ולעמוד בתשלומים הגבוהים לפריץ? ניסו הפונדקאים להזכר: 'שמא שכחו מקיומו של אחד הרופאים המחזיזים שעשו להעלות ארוכה למחלתה?' ופתאום, כמו התעורר אחד מהם, והכה על מצחו: "כיצד לא עלה הדבר על דעתך! הלא בזלטיפולי הסמוכה שוכן איש אלוקים, קדוש ונורא, ורבי נחמן שמו. זכיתי להתוודע אליו בעת שהתגוררתי בעירו. שמע לעצתי", פנה אל רבי חיים, "הודרו לשלוח לו דמי פדיון-נפש, בצירוף בקשה לרפואה עבור זוגתך!".

אותו פונדקאי התנדב להיות שליח לדבר מצוה; ולאחר שמסר לו רבי חיים דמי פדיון, יצא כחץ מקשת אל זלטיפולי העיר.

כשעבר את מפתן ביתו של רבינו הקדוש, לא ידע כי ברגעים אלו ממש עומדת נשמת האשה לצאת ממנה. רבינו ברוח קדשו, חזה את כל המתרחש הרחק, בבית ר' חיים, ואף למעלה, בעולם העליון... הוא קידם את פני השליח: "הבא לי רענדל!" (מטבע זהב מקומי).

האישי הושיט ידו לאמתתו, הוציא מטבע כזה ומסרו לרבינו. נטל רבינו את הרענדל בכף ידו, החזיק בו לרגע קט, ועל פניו ניכרו אותות אי שביעות רצון: "משקלו של המטבע אינו שלם!"

מיהר השליח והגיש מטבע אחרת לרבינו, ושוב נשנה הדבר: רבינו בוחן את המטבע ומכריז באוזניו כי משקלו חסר! את כל המטבעות שברשותו בדק רבינו - ואף אחת מהן לא השביעה את רצונו.

אותות צער עמוק נשתקפו מתוך עיניו של ר' חיים. זה שבועות ארוכים שזוגתו מוטלת על ערש דוי. הולכת ודועכת מול עיניו, ואין לאל ידו לעזור לה.

סכומי עתק שילם ר' חיים לרופאים גדולים וידועי שם. ניסו הללו את כוחם בתרופות שונות שרקחו, אך שום שינוי מהותי לא ניצפה במצב החולנית; אדרבה, נראית היא כנר המהבהב את הבהובי האחרונים בטרם יכבה ואינו. ר' חיים מביט אל מיטת חוליה בעיניים כלות. ניכר כי שעוניה ספורות - - -

צרתו של ר' חיים לא היתה צרה פרטית; יהודים רבים חרדו יחד עמו לגורל זוגתו הצדקנית ולא חדלו מלהתפלל לרפואתה. אשת חיל היתה, ונתקיימו בה דברי הפסוק: "כפה פרשה לפני וידיה שלחה לאביון". בעלה ר' חיים, ממונה היה, מטעמו של הפריץ המקומי, על גביית דמי החכירה מהפונדקאים היהודים שחכרו את הפונדקים הרבים שהיו בבעלות הפריץ. מדי שנה, היה מתייצב בפני הפריץ ובידו הסכום שאסף מידי החוכרים.

ברם, בין הפונדקאים היהודים היו לא מעטים, שלא יכלו לעמוד בתשלום, פעמים רבות לא האירה ההצלחה פניה בפונדק שלהם. כיון שכך, ריחפה עליהם אימתו של הפריץ העלול להשליכם לכלא.

ומה היתה עושה אשתו הצדקנית והרחמנית של ר' חיים? נותנת להם מכספה, כדי שיוכלו לשלם דמי חכירה במועדם. בגמילות חסד אצילית זו נהגה שנים רבות.

ועתה, שוד ושבר. אם תמות חלילה - כיצד יוכלו להמשיך

השבוע לפני...

השבוע לפני 141 שנה

הרב מטשערין מבקר בארץ ישראל

בקץ של שנת תרכ"ט הגיעו לביקור בארץ ישראל כמה מגדולי תלמידי מוהרנ"ת, בראשם הגאון רבי נחמן אב"ד טשעהרין, בעל 'פרפראות לחכמה' על 'ליקוטי מוהר"ן ועוד ספרים חשובים, ביניהם הספר הנפוץ 'לשון חסידים-דרך חסידים'.

בהיותם בצפת ביקרו אצל רבי יצחק בנו של מוהרנ"ת שהתיישב בארץ שנה קודם לכן. ביקורם השאיר רושם חזק בעיר, כפי שמעיד רבי יצחק במכתבו לרבי אבא'לה מטשערין שהיה אחד ממשתי המסע: "ידע ידידי, אשר היותם פה עשה רושם גדול לחיבת הארץ, וכמה ימים אחר נוסעם, בכל עת הילוכי דרך העיר, שמעתי קול ברכה עליהם מכמה וכמה אנשים, באהבה רבה - והיה לנחת רוח לנפשי".

החבורה הקדושה ניצלה היטב את הביקור בארץ הקודש ואף עשתה נפשות למען הקיבוץ של רבינו הקדוש בראש השנה באומן.

בצפת התגורר אז אחד המיוחסים מבין תלמידי מוהרנ"ת, רבי מאיר מטעפליק, שהיה מראשוני חסידו ברסלב שהתיישבו בעיר, ורבים קיבלו ממנו את דעת רבינו. גדולי אנ"ש היו מתכתבים עימו בקביעות, בהם רבי יצחק בן מוהרנ"ת, רבי נחמן מטולטשין, רבי נתן ב"ר יהודה ועוד.

אחת התוצאות של ביקור הרב מטשערין בארץ ישראל, היתה, שזמן קצר לאחר ששב לחו"ל, כחודשיים לפני ראש השנה, יצא גם רבי מאיר לאוקראינה, בכדי להשתתף בקיבוץ הקדוש באומן.

רבי יצחק בן מוהרנ"ת שנאלץ להשאיר בארץ, התמלא שמחה גדולה בראותו את חברו רבי מאיר וזכה ונוסע לקיבוץ; ועוד לפני שהגיע הלה ליעד הנכסף, כתב לרבי אבא'לה - במכתב הנושא את התאריך פרשת עקב תרכ"ט - "בנסיעתם הטובה לפה, הצליחו וגם עשו פרי, אשר כבוד ידידנו היקר הרב מאיר נ"י נתעורר מזה ואורו כגיבור הלציו ושם נפשו בכפיו לבוא לאומן, לימות להיות נמנה בין הקיבוץ שלנו המתאספים לשם על ראש השנה הקדוש הבעל"ט, להסתופף בצל כבוד הנמנ"ח זצוק"ל זי"ע השוכן שם. יהי ה' עמו ויצליח בדרכו לשלום, ויזכה לבוא למבוקשו הטוב ככל אשר עם לבבו ולשוב לביתו בחיים ושלוש, לעמוד על משמרתו בתורה ותפילה ומעשים טובים, ביתר שאת ובחיות נפלא, כרצונו הטוב".

בהמשך דבריו מצטרף רבי יצחק מבחינה רגשית אל הקיבוץ הקדוש כשהוא כותב: "אקשר עצמי בנפשי ורוחי ונשמתני אל הקיבוץ הקדוש שלנו", והוא מתברך: "יהי חלקי עמהם".

לחידודא

חידה מס' 62

באיזה פסוק בתורה מרומז שיומצא הדפוס?

הפתרון לחידה מספר 61

מיהו מחברו של הספר 'עלת חן' על 'ליקוטי מוהר"ן'?

זכה בהגרלה לחידה מס' 60

משפחת ווייס, רחוב חזון-איש בית-שמש בזכות קניה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

שאלה:

האם ראוי להיות בשמחה אחרי שנכשלים בעונות, במקום להתעצב על כך?

תשובת הרב אליהו גודלבסקי:

אנו חייבים את שני הדברים יחד: גם שמחה וגם יראת שמים. אין סתירה בין השתיים. ההיפך הוא הנכון. יראת שמים אמיתית אנו יכולים לקבל רק אם נחיה על פי תורת ההתחזקות של רבינו הקדוש, שכן יראת שמים יכולה להתקיים רק יחד עם התחזקות ושמחה.

בשיחות הר"ן (ה) אומר רבנו: "עיקר העבודה בתחילה היא רק מוחמת יראת העונש; וכלי יראת העונש אי אפשר להתחיל כלל בעבודה ה'". אך מעניין לגלות שמוהרנ"ת בליקוטי הלכות (פסח, ט' ט"ו) לכאורה הופך את הקערה על פיה, עד כדי כך שהוא מזהיר מהתופעה שיש אנשים שכאשר הם לומדים בספר מוסר, כמו בראשית חכמה: העוסק בעונשים המרים המצפים לחוטא – לפעמים נחלשת דעתם עוד יותר, לאחר שהם נזכרים בכל כישלונותיהם בעבר. הדבר גורם להם לשקוע בעצבות, שגורמת להם לכישלונות נוספים, "עד שיש שבאים על ידי זה לכפירות חס ושלום!" – וכל זה מ'עודף' יראת שמים...

וכי מוהרנ"ת לא ידע שרבינו אמר כי "כלי יראת העונש, אי אפשר להתחיל כלל בעבודת השם"?! לא ולא! אך כבר הזכרנו במאמר קודם במדור זה, כי באותו קטע מדגיש מוהרנ"ת, ש"כל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו, צריך להזהר מאד מאד שימשיך על עצמו היראה מהעונשים – לטובה, ולא לרעה חס ושלום" – ומדי העצה? אומר מוהרנ"ת: על ידי תורת ההתחזקות, שמחזקת את כל הנופלים והרחוקים שלא יתייאשו, מושפעת על המתחזק יראת שמים כזאת שפועלת רק לטובה, שכן על ידי תורה זו מכניס הצדיק באדם מודעות מיוחדת במינה ל"דרכי טובו וחסדו הגדול" של השם יתברך, "שאינו נפסק לעולם, ומוודיע לכל אדם, כי עדיין השם יתברך אתו ועמו וקרוב אליו – ומחיה ומשמח ומנחם הכל, ומאיר בהם דרכיו, שגם הם יוכלו לשמח ולהזק את עצמם בעוצם ריהוקם".

כך שדווקא כאשר אנו רואים את העונשים שמצפים לנו, ויצר הרע רוצה להשלות אותנו כאילו אבדה תקוותנו – דווקא אז אנו נוקטים בדרכי ההתחזקות הנפלאים, ומפנימים את היסוד החשוב שעדיין השם יתברך רוצה בנו, אוהב אותנו ומצפה שנמשיך ללכת בדרכי התורה – למרות נפילתנו. אדרבה, אין אנו שוקעים בעצב, אלא מחפשים ומאיתרים בעצמנו את הנקודות הטובות וגורמים לעצמנו לשמוח בשמחה גדולה.

דוגמה מוחשית לתועלת שבמהלך זה:

בימי הקיץ, כאשר אדם הולך ברחוב, ויש לו ניסיונות של שמירת עיניים, כי אז, אם יש לו יראת שמים אך בלי התחזקות – הוא עלול להיכשל רק משום שהוא נזכר בכישלונותיו הקודמים, דבר שגורם לו להחליט מרוב ייאוש ש"אין לו שמירת עיניים"... אך מי שאמון על תורת ההתחזקות של רבינו הקדוש, יודע שהוא קרוב אל השם יתברך בכל מצב שהוא, והוא ממשיך לשמור את העיניים, מתוך ידיעה ש...גם מי ש"אין לו שמירת עיניים" – עדיין צריך לשמור את העיניים!!!

כך בכל נושא בעבודת השם, כגון בלימוד התורה. לפעמים קשה לאדם ללמוד, משום שהוא יודע ש"אינו לומד"... גם כאן יודע המתחזק, כי גם מי ש"אינו לומד" צריך והייב ללמוד, זאת משום שיש לו יראת שמים חזקה שנתמכת יותר ויותר על ידי ההתחזקות והשמחה שבעקבותיה.

"עקב תשמעו את ה' אלהיכם" (דברים ז, יב)

תלמידי חכמים שמוכיחים את עם ישראל על מעשיהם הרעים, מכונים בשם 'רגלים'; וזאת משני טעמים:

א. המוכיחים הללו צריכים להיזהר שלא לערב שום נימה אישית של כעס או שמחה לאיד בתוכחתם, ולשמש רק כשליחים של ה' שמקיימים את שליחותם ותו לא, כמו הרגליים שממלאות את תפקידן מבלי שתהיה להם שום החלטה עצמית, אם ולאן ללכת.

ב. תלמידי החכמים שמודעים לנעני הדור, מוטל עליהם בד בבד להשתדל גם לפני הקב"ה שיאריך אפו לבני הדור ולא יכעס עליהם – ובכך להשכיח שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, כמו שאמרו חז"ל: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם".

כך מצאנו שנהג משה רבינו, כאשר לבני ישראל אמר: "אתם חטאתם חטאה גדולה" – ואילו לה' אמר: "למה ה' יחרה אפך בעמך" (שמות לב, יא).

זה שאמר הכותב: "עקב תשמעו את המשפטים האלה" – שמוכיחי הדור שמהם תשמעו את המשפטים – שהם דברי התוכחה, כמו שכתוב "משפטים אדבר אותך" (ירמיהו יב, א) – צריכים להיות בבחינת "עקב-רגליים, ולמלא אחר שני התנאים הנוכחים: שירגישו כשליחים ותו לא; ושימליצו טוב לפני הקב"ה.

כך ירבו שלום בעולם.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א כב)

"תמיד עיני ה' אלקיך בה" (שם יא, יב)

כשם שברא ה' את העולם בחכמה – ככתוב: "ה' בחכמה יסד ארץ" – כך כשהוא משגיח על העולם, הריהו מעניק לו חכמה שהופכת לשפע גשמי המחיה נפש כל חי.

השגחת ה' על העולם מכונה 'עיניים', כדברי הנביא: "ה' עיניו משוטטות בכל הארץ" (דברי הימים ב טו, ט). גם החכמה מכונה 'עיניים', כלשון הכתוב: "ותפקנה עיני שניהם" ועל כך כותב רש"י: "על שם החכמה נאמר" (בראשית ג).

ככל שקרובים יותר לה' וככל שזוים להשגחתו הפרטית – מקבלים יותר שפע של חכמה מלמעלה.

זו הסיבה שאוירה של ארץ ישראל מחכים (כבא בתרא קנה ע"ב), שהרי בארץ ישראל ישנה השגחה פרטית מיוחדת, כמו שכתוב: "תמיד עיני ה' אלוך בה", והרי מהשגחה זו, מהעיניים הללו, הארץ שואבת חכמה.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב מ)

דוקדוקים
אומן ראש השנה
 אלפים נרשמו במחירים אטרקטיביים מה איתך?
 הרשמה בעיצומה
 ירושלים: ח' בית ישראל 38 בני ברק. רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות
1-800-255-522
 24 שעות ביממה
 להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
 לישיבה וצלה. לרווח ופרנסה. לרפואה. לעסקה לילד. לנחת ושפתת חיים

המפיעים

<p>ירושלים - פאלסטין - חו פארק ■ טייטל - פלאסט - מאני ■ הר"ר נחמן פריד ה"ר והר"ר נתן פריד ה"ר והר"ר ישראל דב פריד ה"ר והר"ר יהושע כהן ה"ר והר"ר משה היימניץ ה"ר והר"ר יוסף פריד ה"ר והר"ר גדליה מאיר פריד ה"ר</p>	<p>ירושלים הר"ר יהושע גלניץ ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת נישואי הבן מרדכי נתן דוד ה"ר ומחותנו הר"ר נחום סולרש ה"ר</p>	<p>ירושלים הר"ר משה דוד כהן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת נישואי הבן נחום אביגדור ה"ר ומחותנו הר"ר שלמה אפרים גודלבסקי ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי</p>	<p>ירושלים - מנחם פארק - ויליאמסבורג הר"ר נחמן פיש ה"ר והר"ר יקותיאל יהודה פיש ה"ר והר"ר יצחק אלטר פיש ה"ר והר"ר נתן פיש ה"ר והרב צבי יוסף פיש ה"ר והר"ר יעקב יואל פיש ה"ר</p>	<p>ירושלים - פאלסטין - חו פארק הר"ר נחמן פריד ה"ר והר"ר נתן פריד ה"ר והר"ר ישראל דב פריד ה"ר והר"ר יהושע כהן ה"ר והר"ר משה היימניץ ה"ר והר"ר יוסף פריד ה"ר והר"ר גדליה מאיר פריד ה"ר</p>	<p>ירושלים הר"ר יעקב ברבי ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי</p>	<p>ירושלים הר"ר חיים כהן ה"ר תרם והפיץ 2000 גליונות לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי ומזמין בזה את ידידיו להשתתף בשמחת החתונה שתתקיים ביום א' לא אב, באולמי ארמונת וואלף, ירושלים ומבקש בזה מכל אחד ואחד שהיות ואולי נפגע ממנו בהתנסוקו בצריב ציבור שאימר בפה מלא - הריני מוחל בלב שלם לחיים בן גיטל</p>	<p>ירושלים - פאלסטין - חו פארק הר"ר נחמן פריד ה"ר והר"ר ישראל דב פריד ה"ר והר"ר יהושע כהן ה"ר והר"ר משה היימניץ ה"ר והר"ר יוסף פריד ה"ר והר"ר גדליה מאיר פריד ה"ר</p>
<p>ירושלים הר"ר חיים רבינו ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי</p>	<p>ירושלים הר"ר יעקב ברבי ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"נ אביו הר"ר אברהם צבי ב"ר יצחק אהרן ברבר זצ"ל נלב"ע לב אב תשס"ג ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר יעקב ברבי ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"נ אביו הר"ר אברהם צבי ב"ר יצחק אהרן ברבר זצ"ל נלב"ע לב אב תשס"ג ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר נחמן פריד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי</p>	<p>ירושלים הר"ר נחמן פריד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"נ אביו הר"ר יקותיאל יהודה פיש זצ"ל נלב"ע ט"ז אב תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר נחמן פריד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"נ אביו הר"ר יקותיאל יהודה פיש זצ"ל נלב"ע ט"ז אב תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר נחמן פריד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"נ אביו הר"ר יקותיאל יהודה פיש זצ"ל נלב"ע ט"ז אב תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר נחמן פריד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"נ אביו הר"ר יקותיאל יהודה פיש זצ"ל נלב"ע ט"ז אב תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>